

TĖVIŠKĖS ALDAI

Nr 26 (2005) 1996 m. liepos mėn. 9 d.

Eina 41-mus metus.

Melbourne

Matulaičio pėdsakai

Palaimintasis Jurgis Matulaitis

Jurgio Matulaičio jaunystė sutampa su lietuvių tautiniu atgimimu paskutiniame XIX amžiaus ketvirtyje. Gimęs ir augęs lietuvių valstiečių šeimoje, jaunasis Jurgis neslėpė savo tautybės, įstojęs į kunigų seminariją Kielcuose, Lenkijoje, taip pat carų Rusijos pavergtoje. Lietuviška pavardė Matulaitis buvo sulenkinta į Matulewicz, bet sąmonė nepasikeitė. Kurso draugas, vėliau Siedlcų vyskupas Henryk Przewdziecki atsimeina: „Mes žinojome, kad jis yra lietuvis. Mes gerbėme jo jausmus, jis gerbė mūsų. Mes jame mylėjome Lietuvą, jis mumyse Lenkiją, abi bendrai kenčiančias ir bendrai persekiojamas“. 1897.09.25 rašytame į JAV laiške savo kaimynui, Marijampolės gimnazijos laikų draugui Vincui Słekiui, Jurgis nostalgiskai prisimena paskutines kartu praleistas (1895 m.) vasaros atostogas, kada drauge svajojo apie tarnavimą Lietuvai, kuri turėjo atgimti „ten, kur Nemunėlis, kur Dauguva, kur Vilija teka, kur Kaunas ir Vilnius ir kur mūs brolieliai Lietuvoje vargsta.“

Studentas ir subdiakonas Jurgis St. Peterburge 1897 m. parašė plačią studiją, pavadintą „Keli žodžiai mūsų kunigėliams.“ Po keleto metų ji buvo išspausdinta Amerikos lietuvių išeivių spaudoje. Joje dalijasi samprotavimais iš susitikimų su seminaristais ir jaunesniaisiais kunigais, sugrįžus į tėvynę per atostogas. Šią studiją galima pavadinti jo Credo - įsitikinimų santrauka dėl kunigo tautinio bei visuomeninio veikimo, pirmiausia religiniais motyvais. „Jau taip Dievo leista, kad žmonės skirstytųsi į tautas... Tautos pasaulyje yra de iure naturae (pagal prigimtine teisę). Bažnyčia gi niekad nekelia rankos prieš žmogaus gymį (kilmę), tik ji tobulina, pašvenčia, kelia aukštyn Dievop. Taigi tautų naikinti nevalia.“

Toliau tame pačiame straipsnyje klausia ir atsako: „Kas yra tėvynė? Ar tik toji žemė, kur esame gimę ir kur vėliau ilsės mūsų kaulai? Ne, nes pirm visko jos dvasiški turtai, jos tiesos, laisvė, papročiai, padavimai ir toji kalba, kurios mus išmokino motina, ir tie broliai, tarp kurių gyvename, ir toji katalikų tikyba, kurią mums po savo galvos paliko tėvai. Ar krikščionis gali mylėti tėvynę? Ne tik gali, bet ir privalo, nes tą meilę Dievas įdiegė žmonių širdyse, o Kristus ne tik kad neatmetė, bet ją žodžiu ir pavyzdžiu patvirtino. Ir taip, jei tėvynės meilyra

(Nukelta į 6-tą psl.)

Darius ir Girėnas - Sparnuoti Galiūnai

Norėdami Lietuvos vardą išgarsinti, nugalint Atlanto vandenyną, 1933 m. liepos 15 d. Lituanica lėktuvu pakilo iš New Yorko. Savo Testamente įrašė: „Mes skrisime į Lietuvą. Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiamės tą pasirinktą uždavinį įvykdyti. Tad šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva! Tą didįjį savo bandymą pradėsime, tikėdamiesi Dangaus palaimos!“

Atlantą nugalėjo! Jau buvo nuskrudę 6,411 km per 37 valandas ir 11 minučių, kai užėjo smarki audra ir žuvo Soldino miške 130 km į rytus nuo Berlyno. Iki Kauno bebuvu likę 650 km tik 3 valandos skridimo.

Kauno aerodrome Atlanto nugalėtojų laukė apie 25,000 žmonių, su karštais lėktuve sulaukė apie 25,000 žmonių, o laidotuvėse dalyvavo apie 100,000: vyriausybė, kariuomenės ir šaulių daliniai, ministerijos, 80 organizacijų ir minių minios žmonių.

Liepos 20 d. Kauno bazilikoje iškilmingas gedulo pamaldas aukojo Arkivyskupas Skvireckas. Kanauninkas Penkauskas su

1933 metais Lietuvos Aero Klubo išleisti atvirukai

ašaromis sakė pamokslą: „Du geriausi lietuvių tautos sūnūs, kilnių tikslų turėdami, pakilo į erdvę iš Naujojo Pasaulio. Savo sparnus suglaudė ir žuvo senovės prūsų lietuvių krašte. Jie išvyko iš Lietuvos paprasti vaikučiai, o sugrįžo pasaulinio garso vyrai, mūsų tautos didvyriai“. Ministeris pirmininkas J. Tubelis: „Darius ir Girėnas savo drąsiu žygiu, savo

gyvybę įrašė lietuvių tautos sielon didžiųjų darbų troškimą“. Saulių Sąjungos pirmininkas A. Zmuidzinaičius: „Buvom atėję džiaugdamiesi pasitikti gyvus, sveikus ant rankų nešioti, bet atnešėm į kapus mūsų mylimai žemelei atiduoti. Nuo šios dienos jūsų auka pašventinta Lietuvos žemė darosi mums brangesnė, dar šventesnė. Jūsų dvasia amžiams teauklėja mums savo tautos vertus didvyrius ir tejungia mus visus vieningan darban skaisčiai tautos ateičiai“. Vyskupas M. Reinsys: „Lituanikos žygis tai šūkis naujoms Tėvynės jėgoms, kad Tėvynei reikalingi sumanymų kupini, drąsūs, pasiaukojantieji pasiryžėliai“. Kun. M. Krupavičius: „Dariaus ir Girėno žygis - tai galingas prožektorius, kuris nušvietė didžiąsias lietuvių tautos galias“. Dr. J. Leimonas: „Tai naujas lietuvių tautos galios griaustinis, kuris sudrebino pasaulį. Tai naujas mūsų tautos jėgų žaibas; iš čia kartų kartos daug jėgų semsis naujiems laimėjimams“. Karo muziejaus generolas dr. Nagevičius: „Kaip Darius ir Girėnas nugalėjo didžius vandenynus - taip mažoji tauta savo pasiryžimu irgi gali nugalėti didelius priešus!“

LRTV

Žmogaus gyvybė šventa ir nepažeidžiama

Prahoje pasibaigė VIII-asis Europos katalikų medicų federacijos kongresas tema „Medicina šiandien ir mūsų žmogaus sąvoka“. Kongrese, pradėtame kardinolo Fiorenzo Angelini aukotomis iškilmingomis mišiomis, dalyvavo daugiau nei 500 delegatų iš 27 Europos kraštų. Besibaigiant kongreso darbams, jo dalyviai paskelbė baigiamąją deklaraciją, kurioje išreiškia įsitikinimą žmogaus gyvybės, kaip Dievo dovanos, šventumu ir nepažeidžiamumu. Deklaracijoje teigiama, kad žmogaus gyvybė turi

būti puoselėjama nuo pat jos prasidėjimo momento iki natūralios mirties: būtina stengtis kiekvienam vaikui užtikrinti galimybę pasinaudoti medicinos pasiekimais, kad užaugtų sveikas, suaugusiam žmogui bet kuriame pasaulio kampelyje turi būti prieinama normali sveikatos apsauga, o senyvo amžiaus sulaukusiems medicina kiek galėdama turi padėti mažinti skausmus ir kūno negalias. Be to, medicinos darbuotojai privalo gerbti kiekvieno paciento religinius įsitikinimus.

Dirbę „iš meilės tėvynei, tiesai, religijai“...

Vytauto Didžiojo universiteto mokslo metų pabaigą vainikavo iškilmingas dviejų Garbės daktaro vardų suteikimas. Išlydint į gyvenimą jaunąją kartą - čia studijavusius bakalaurus ir magistrus - garbingom regalijom pasitikti du savo iškiliais darbais Lietuvon sugrįžtantys užsienio lietuviai.

Sociologijos Garbės daktaro vardas suteiktas dr. Antanui Razmai, kuris dar šeštajame dešimtmetyje Amerikoje inicijavo

Lietuvių fondo steigimą ir iki šiol juo rūpinasi. Šiandien fondo pagrindinis kapitalas jau siekia 8 mln. dolerių, o didžiausia parama skirta M.K. Ciurlionio muziejui ir Vytauto Didžiojo universiteto bibliotekai. „Dirbau sąžiningai, iš meilės tėvynei, tiesai, religijai,“ - sakė naujasis VDU garbės daktaras, visą dėmesį ir laisvalaikį, būdamas medicu, skyręs JAV lietuvių bendruomenės reikalams.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos akademikui, Lietuvos nacionalinės premijos laureatui prelatui prof. Antanui Rubšui

suteiktas teologijos Garbės daktaro vardas. Taip įvertintas pagrindinis užsienyje gyvenančio ir Lietuvos kultūros bei dvasios reikalais besirūpinančio prelato darbas - Sv. Rašto vertimas į lietuvių kalbą. Dėkodamas už tokį dėmesį jo triūsui, Garbės daktaras kreipėsi į absolventus. „Savo džiaugsmu dalinuosi su jaunimu, sveikinu jus visus, atlikusius didelę kelionę į kalną... ir norėčiau pakviesti nebijoti Dievo, pažinti save pačius.“

VDU Garbės daktarus sveikino universiteto rektorius prof.

(Nukelta į 2-trą psl.)

Katalikų Bažnyčia Lietuvoje - Dabartis ir Ateities Perspektyvos ruošiantis 2000 m. krikščionybės jubiliejui

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius

Tęsinyis iš „T.A.“ Nr. 25)

Masinės informavimo priemonės

Katalikiškos masinės informacijos priemonės yra kūdikio amžiuje ir greitai jų įnašas į evangelizaciją bus reikšmingas. MIF yra per mažai vertinamos. Katalikiška spauda yra per silpna. Neturime nė vieno laikraščio, kuris tikrai atstovautų Bažnyčios poziciją ir kuris Bažnyčios būtų pakankamai remiamas. Bažnyčia turi tik nedidelę galimybę prabilti per radiją ir TV, tačiau visur jaučiamas trūkumas žmonių, kurie būtų sąmoningi katalikai ir tuo pačiu geri savo profesijos specialistai. Per mažai siunčiame studijoms būsimus masmedijų darbuotojus. Lietuva yra užtvindyta žemiausio lygio piratiška videoprodukcija, todėl reikia labai intensyviai mąstyti apie geros videoprodukcijos gamybą ir platinimą. Kunigams reikia rodyti daugiau iniciatyvos remiant katalikišką spaudą: dalyvauti jos rengime ir platinime, sąmoninti tikinčiuosius, palaikyti savąją spaudą. Reikia ieškoti kelių daryti įtaką pasaulietinės krypties masmedijoms, kad ir jos dirbtų tik pozityvų darbą.

Socialinė ir karitatyvinė veikla

Aktyvių vienuolių ir pasauliečių dėka per šešerius nepriklausomybės metus Lietuvoje plačiai išsiplėtė Caritas veikla. Tačiau dar yra daug parapijų, kur Caritas neveikia, dar daugiau parapijų, kur Caritas veikla suprantama kaip gaunamos labdaros dalijimas. Kunigai į karitatyvinę veiklą dažnai žiūri kaip į nemišią ir jiems nepriklausiančią pareigą. Socialinė veikla Bažnyčioje yra dar neatrasta žemė. Vilčių teikia socialinių studijų centras VDU ir jo ruošiami specialistai. Kunigams reikia visokeriopai remti žmones, dirbančius karitatyvinėje ir socialinėje srityje. Reikia atsikratyti iliuzijų tik moralizavimu kovoti su alkoholizmu ir reikia ieškoti pozityvių būdų stabdyti plintantį alkoholizmą ir narkomaniją. Bažnyčiai reikia palaikyti kiekvieną

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius

gerą iniciatyvą, nukreiptą į solidarumą su vargingais žmonėmis, tačiau budėti, kad karitatyvinis darbas nevirstų labdaros dalijimu, sukeliančiu tik negatyvius reiškinius.

Sektos

Atkūrus Lietuvoje nepriklausomybę ir atidarius duris į Vakarus, Lietuvą užplūdo daugybė sektų. Turėdamas evangelizacijos patirtį ir radusios tuščią erdvę, sektos pradėjo uoliai traukti katalikus ir nekatalikus į savo eiles. Bažnyčia nebuvo pasiruošusi šiam sektų iššūkiui ir šiuo metu jau yra praradusi daug narių. Jeigu sovietiniais laikais vyresnio amžiaus indiferentai grįždavo į Bažnyčią, tai dabar padėtis keičiasi ne Bažnyčios naudai. Neigimai ir draudimai yra neveiksmingos priemonės, o pozityviai dirbti geriau už sektas dar neišmokome. Valstybinės institucijos sektas greitai įteisina, o Seime turime žmonių, kurie pasiruošę daug nesusimąstydami visoms sektoms suteikti tą patį statusą, kaip ir tradicinėms religijoms. Pagrindinis vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų rūpestis - sąmoningo krikščioniško gyvenimo ugdymas ir praktika, kad būtų

Dirbę „iš meilės tėvynei, tiesai, religijai“...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

B.Vaškėlis, arkivyskupas S.Tamkevičius, prof. V.Cernius, Monsinjas prof. V.Kazlauskas, Lietuvos mokslo ir švietimo ministras V.Domarkas, Birželio sukilimo dalyvis D.Riauka.

Dirbti nedejuojant - taip, kaip šie du daktarai, rūpinęsi duona ir Dievo žodžiu Lietuvai, arkivyskupas Sigitas Tamkevičius palinkėjo

jaunajai universiteto kartai. Absolventus į gyvenimą geru žodžiu išlydėjo ir universiteto rektorius. „Pasaulis jums atviras...“, o gyvenimas yra gyvybingiausias ir kūrybingiausias, kada jis ko nors stokoja. Visad reikia siekti tolyn, aukšty...
Gitana Rimšaitė „Garsas“

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisyti savo nuožiūra.

sukurtos parapijinės bendruomenės, kuriose žmonės jaustųsi tarsi geroje šeimoje. antraip mes praleisime prieš sekas, kaip pralaimima Lotynų Amerikoje ir kt.

Bažnyčia ir visuomeninis politinis gyvenimas

Šiuo metu Lietuvoje pastebima įtampa dėl Bažnyčios nuostatos, kad dvasiškiai nedalyvautų partijų veikloje, o rimtai atliktų evangelizacijos ir sielovados darbą, kuriam jie yra užsiangažavę priimdami kunigystės šventimus ir skatintų tikinčiuosius būti dorais ir aktyviais tautos piliečiais. Hierarchija yra kaltinama tyła bei atsiribojimu nuo aktualių visuomeninių klausimų ir kuriama neigiama opinija, kuri gali skaudžiai atsiliiepti Bažnyčios įtakai sekularizuotai visuomenei. Yra kunigų, linkusių dalyvauti tiesioginėje partinėje veikloje, yra ir tokių kunigų, kurie nusišalina nuo šandieninio gyvenimo aktualijų ir neragina tikinčiųjų būti aktyviais krikščioniškos visuomenės kūrėjais. Tiek vieni, tiek antri nepažįsta Bažnyčios nuostatos šiuo klausimu. Šioje situacijoje ypač svarbu, kad vyskupai netylėtų, bet tai, kas vyksta krašte, visada vertintų iš krikščioniškų - moralinių pozicijų. Kunigams ir tikintiesiems reikia studijuoti Bažnyčios dokumentus politiniais, visuomeniniais klausimais ir laikytis vieningos linijos su savo ganytojais. Negalima leisti, kad partijos dvasininkiją įtrauktų į savo politines batalijas, nes Bažnyčios vieta yra aukščiau partijų. Žmonės - bedarbiai, valstiečiai, pensininkai, pedagogai, etc. - esantys kraštutinai sunkioje situacijoje turi matyti aiškiai išreikštą Bažnyčios solidarumą.

Reikia apgailestauti, kad su dabartine vyriausybe nepasisekė paruošti nei konkordato, nei paskirų sutarčių švietimo, karių sielovados ir bažnytinės nuosavybės srityse. Seime nuolatos girdimi balsai, ketinantys dar labiau apriboti Bažnyčios teises. Tokios nuostatos tiek dvasininkijoje, tiek tikinčiuosiuose iššaukia neigiamas reakcijas, supriešina visuomenę ir stabdo pozityvų visuomenės dvasinio ugdymo darbą.

Ekumenizmas

Sovietiniu laikotarpiu ekumeniniams ryšiams nebuvo sąlygų, tačiau ir per šešerius nepriklausomybės metus šioje srityje mažai kas pasikeitė. Tradicinės konfesijos neturi vienos kitoms priešiško, bet nesiekiamo ir suartėjimo. Dažnai net vengiama kontaktų, perdėtai bijant, kad tie ryšiai neturėtų Bažnyčiai neigiamų pasekmių. Reikia labai rimtai studijuoti Vatikano II ir povatikaninius dokumentus ekumenizmo klausimu ir ieškoti draugiškų kontaktų su kitomis, ypač krikščioniškomis konfesijomis.

Pabaigai

Paliesti klausimai neišsemia visos Bažnyčios veiklos, jie tik išryškina, kad šiame Bažnyčios periode darbo nepritrūks nė vyskupams, nė kunigams, nė pasauliečiams, neabejingiems Kristaus siuntimui. Pesimizmui nėra pagrindo, nes evangelinės vertybės nepasens, tik reikia mūsų visų dalyvavimo jas perteikiant iš kartos į kartą.

1996.05.18

„Bažnyčios žinos“

Baltijos šalių moterų susitikimas

Siemet jau penktą kartą buvo surengta konferencija „Baltijos šalių moterų“, kuri įvyko gegužės 7-10 d.d. Karlskronos mieste Švedijoje. Joje dalyvavo atstovės iš Gudijos, Danijos, Estijos, Lenkijos, Rusijos, Švedijos ir 8 moterų iš Lietuvos. Pirmą kartą taip gausiai tarptautiniame seminare dalyvavo Lietuvos katalikų moterų sąjungos atstovės: valdybos narės - Aldona Krinickienė iš Kauno ir Romualda Gasparaitytė iš Panevėžio, vilnietė Stasė Šukienė ir telšietė Genutė Bareikienė. Zinodamos sunkias mūsų finansines galimybes, švedės apmokėjo net kelionės išlaidas, kad Lietuvos katalikų moterų sąjungos bei krikščionių demokratų partijos atstovės galėtų dalyvauti šiame susitikime.

Katalikės moterų buvo pakviestos gyventi švedų šeimose, nes jie labai domisi mūsų gyvenimu, politine bei ekonomine Lietuvos padėtimi, norėjo užmegzti asmeninius ryšius.

Konferencijoje buvo kalbama apie prievartą prieš moteris, vaikų su protine bei fizine negalia įjungimą visuomenėn, apie alkoholį

bei narkotikus vartojančias moteris. Konferencijos dalyvės lankėsi kompiuterių centre „Datorteket“, dalijosi savo darbo patirtimi. Konferencijos dalyvės taip pat įsijungė į tarptautinę konferenciją „Moterų galimybių idėjos“, dalyvavo diskusijoje apie moterų padėtį bei teises Baltijos valstybėse. Gražiai ir įdomiai apie Lietuvos moteris kalbėjo mūsų atstovė Angelė Sabauskienė iš Vilniaus, kuri susilaukė ypač daug klausimų iš konferencijos dalyvių. Švedijos ir Danijos moterų nekaip negalėjo suprasti mūsų gyvenimo bei šeimos ekonomikos. Jos stebėjosi, kaip mes galime išsilaikyti, gaudami tokius mažus atlyginimus, atiduodami tokius didelius mokesčius valstybei ir už patarnavimus.

Numatyta, kad kitais metais Baltijos šalių moterų rinksis Švedijos mieste Kalmare. Mes džiaugiamės, kad galėjome susipažinti su kitos šalies moterimis, pasikeisti nuomonėmis, pasidalinti moteriškais problemomis bei papasakoti apie savo gimtąją Lietuvą.

Romualda Gasparaitytė,
LKMS valdybos narė
„T.Z“

Generolas Lebed

Rašo dr. Jonas Kunca

Liepos 3 d. prezidento rinkimus, pagal Maskvos šaltinius, turėtų laimėti Jelcinas, jei balsuotų daugiau negu 60% rinkėjų. Tuo atveju gen. Lebed tapų tikruoju Rusijos valdovu. Jau dabar, vėl pagal Maskvos televiziją, Jelcinas nieko nedaro be Lebed atsiklausimo. Prez. Jelcino sveikata sušlubavo prieš pat rinkimus. Numatytos priešrinkiminės kelionės į šalies vidų buvo atšauktos. Nedalyvauja Jelcinas nei „7-nių didžiųjų“ konferencijoj Lyone. Jei kas nors atsitiktų Jelcinui, gen. Lebed užimtų prezidento kėdę. Labai svarbu sužinoti apie patį gen. Lebed, iki šiol nebuvusį dėmesio ir žinių centre.

Pagal Oxford'o modernios istorijos profesorių N.Stone, Lebed gerai nusimano apie Rusijos politiką. Dar Gorbačiovo laikais jis buvo pasiūstas į Moldaviją išspręsti slavų ir rumunų kivirčius. Moldavija buvo padalinta į rusų-ukrainiečių ir moldavų zonas. Tuo pasibaigė jos nepriklausomybės vilty.

1989 m. Lebed su savo armija veikė Tiflise, o 1991 m. Vilniuje, kur įvyko žudynės prie televizijos bokšto. Po to Lebed viešai pareiškęs, būk tai Gorbačiovas buvo davęs puolimo įsakymą, bet vėliau atsisakė priimti atsakomybę.

Prie Katarinos Didžiosios tvirtovės Moldavijoj gen. Lebed savo kalboje skundėsi, kad Suvarov savo žygiuose už Rusijos imperiją turėjo savo pusę carienę Katariną, maršalo Zukov'o užnugaryje buvo Stalinas. O ką turi jis, Lebed? Tuo norėjo išreikšti savo nuomonę apie Gorbačiova.

Gen. Lebed yra prieš nevykusį Cečėnijos karą. Pagal jį, tą problemą reikėjo spręsti visai kitaip, vartojant makiaveliškus metodus. Jėgą verta vartoti tik išimtiniais atvejais.

Savo gabumus politikoj Lebed parodė Jelcino vardu išmesdamas galingiausią prezidentinės apsaugos viršininką gen. Koržakov'ą ir dar dešimti aukštų vadų, kietosios politikos šalininkų. Napatvirtintom žiniom, greit bus atleisti iš pareigų dar virš šimto žemesnio rango pareigūnų.

Lebed negeria alkoholio, yra griežtas ir kalba mažai. Jau matėm, kad jis yra už Rusijos atstatymą ir nusikalstamumo sunaikinimą. Rusam šiuo metu tokio vado reikia. Kitaip tvarkos nebūtų galima įvesti. O be tvarkos valstybė - palaida bala.

Toks Rusijos vadas Pabaltijui galėtų būti tikrai pavojingas. Pora milijonų rusų gyvenančių Estijoje, Latvijoje ir, žymiai mažiau, Lietuvoje galėtų duoti pretekstą intervencijai. Ekonominis kolapsas

ir chaosas, tai antra proga užimti Baltijos valstybes. Nežiūrint to Lebed atrodo vadovaujasi šaltu protu. Greičiausiai jis supranta, kad skubiau yra atstatyti tvarką ir ekonomiką pačioj Rusijoje, vietoj skubėti reokupuoti Pabaltijį. Jam turbūt yra aišku, kad niekas negalvoja Vakaruose užpulti Rusiją. Saugumo pavojus yra Rytuose. Kinija ankščiau ar vėliau pareikalas grąžinti turėtas teritorijas ir gal dar daugiau. Stebint kas dedasi Rusijoje ir Kinijoje, peršasi mintis, kad pastaroji pavys ir pralenks Rusijos Federaciją ekonomijoje, technikoje ir apsiginklavime. Tada ji bus priešas, su kuriuo viena Rusija nepajėgtų susidoroti. Gen. Lebed turės ne tik perorganizuoti pusiau iširusią rusų armiją, bet ir palaikyti gerus ryšius su Vakarais, kad jie, reikalui esant, padėtų Maskvai apsiginti.

Visi, kas puolė Rusiją iš vakarų, pralaimėjo. Imkim tik švedus, Napoleoną, kaizerį ir Hitlerį. Puolimas iš rytų gali būti pavojingesnis.

Su Lebed, jei jis liks Rusijos valdovu, teks mums sanktykiauti. Teks ir vesti protingą užsienio politiką. Gal net bus lengviau palaikyti normalius santykius su Maskva. Bet būtų nelaimė, jei naujai Lietuvos valdžiai vadovautų karštakošiai išsiokėliai, kurie impulsyviai veikia ir sako provokacines kalbas.

Mūsų saugumo rūpesčiai

Daug dėmesio susilaukė NATO konferencija Berlyne. Kai kurių apžvalgininkų nuomone, ir Rusija, ir NATO padarė kai kurių nuolaidų, kurios ilgainiui leis rasti sprendimą dėl NATO plėtros į Rytus. Rusija negali pritarti kariniam NATO plėtimuisi iki jos sienų, bet neprieštaraus naujų narių priėmimui su sąlyga, kad jų teritorijoje nebūtų laikomi branduoliniai ginklai, nestatomos NATO karinės bazės, nedislokuojami NATO kariai. Teigiama, kad NATO atstovai tikino Rusijos užsienio reikalų ministrą Primakovą, kad šiuo metu NATO neturi planų kurti karinę infrastruktūrą Vidurio Europos šalyse.

Vis dėlto galima abejoti spaudos pranešimais apie padarytą pažangą. Rusija gerai supranta, kad ji negali sustabdyti Višegrado šalių priėmimo, tad pagrindinį dėmesį telkia NATO plėtros apribojimui, pastangoms užkirsti kelią Baltijos, gal ir Balkanų šalių priėmimui. Lankstumo ir nuolankumo regimybės sukūrimas Rusijai naudingas - ji galės sakyti, kad padarė nuolaidų dėl Višegrado šalių, tad pribrendo reikalas santarvei nusileiti kitur - būtent Pabaltijį. Šia taktika Maskva vadovaujasi bent pusmetį, ir Berlyne nieko naujo nepasakė.

Atrodo, kad Baltijos šalys priims Amerikos aiškinimą, jog pakeitimai buvo neišvengiami ir reikalingi bendram Europos saugumui. Tokiu atveju vargu ar pakeitimams priešintis tokie Pabaltijo draugai, kaip Danija, iš kurios tikimasi ypatingos paramos, kartais net viliamasi, kad ji nepritaris Višegrado trijulės priėmimui į NATO, jeigu Pabaltijui nebus suteikiamos kokios nors konkretnės saugumo garantijos. Jeigu Danija pritaris iprastinės ginkluotės sutarties pakeitimui (ir tai lauktina), gal sumažės kai kurių sluoksnių polinkis ją laikyti paskutine gynybos linija.

Pagalčiau įsidėmėtinas respublikonų kandidato į prezidentus B.Doule siūlomas įstatymo projektas dėl paramos NATO plėtrai. Įstatymo projekte atskirai aptariamas Baltijos šalių klausimas. Jame tvirtinama, kad siekdama skatinti Baltijos šalių saugumą ir ekonominį pastovumą, Amerika turėtų remti šių šalių narystę NATO, kai jos patenkina narystės kriterijus, visomis diplomatinėmis priemonėmis raginti Europos Sąjungą suteikti galimai greičiau tikrą narystę kiekvienai kvalifikuotai šaliai, rengti karines pratybas bei palaikyti taikos palaikymo iniciatyvas tarp Baltijos šalių ir esamų bei būsimų NATO narių. Reikšminga tai, kad Pabaltijos reikalai svarstomi įstatymo projekte atskirai, o ne kartu su Ukraina, kuri šiuo metu ne itin domisi naryste NATO.

Kęstutis K. Girnius
„Garsas“

Diplomatinis skandalas

Aleksandras Procenka

Skandalas kilo Maskvoje

Per artimiausias savaites Rusijos užsienio reikalų ministerijos kolegijai reikės patvirtinti naujo Rusijos ambasadoriaus Lietuvoje kandidatūrą. Į šias pareigas pretenduoja 59 metų Mečislavas Sienievičius, iki šiol vadovavęs Rusijos ambasadai Tadžikistane.

Sio paskyrimo galimybė sukėlė prieštarinę reakciją net pačioje Rusijos užsienio reikalų ministerijoje M.Sienkievičius, bent dalies kolegų nuomone, yra nelankstus ir imperinio mąstymo šalininkas. Tačiau ministerijos vadovų manymu, jis yra drąsus diplomatas ir profesionalas.

Pats M.Sienkievičius, šiuo metu esantis Dušanbėje, pokalbyje telefonu su laikraščio „Izvestija“ korespondentu paneigė pranešimus apie jo galimą paskyrimą į Vilnių.

„Buvau Maskvoje, bet sprendžiau visai kitus reikalus,“ - pasakė jus.

Tačiau Rusijos užsienio reikalų ministro pirmasis pavaduotojas Borisas Pastuchovas pareiškė: „Jokių abejonių M.Sienkievičiaus kandidatūra nekeliama. Manau, kad ji patvirtins naujoms pareigoms. Jis praleido ketverius metus viename sunkiausių postų. Kilęs iš kaimyninės su Lietuva Baltarusijos, jis puikiai tinka dirbti Vilniuje.“ Su tokia nuomone Rusijos

Dabartinis Rusijos ambasadorius Lietuvoje N.Obertyševas maloniai bendrauja su Prezidentu A.Brazausku. P.Lileikio nuotr.

užsienio reikalų ministerijoje sutinka nevisi pareigūnai.

„Rusijos interesų požiūriu sunku įsivaizduoti labiau netinkamą kandidatūrą, - sakė vienas diplomatas. - Vilnius - vienintelė Baltijos šalių sostinė, su kuria mūsų santykiai normalūs. M.Sienkievičiaus pasirodymas gali sugriauti tai, kas pasiekta.“

Komunistinė karjera

Buvęs Gardino srities Adomo Mickevičiaus kolūkio brigadininko padėjėjas ir Minsko aukštosios partinės mokyklos absolventas M.Sienkievičius nuėjo kelią nuo

partijos kaimiškojo rajono komiteto instruktoriaus iki Baltarusijos komunistų partijos centro komiteto lektoriaus.

1974 metais jis buvo priimtas klausytoju į Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerijos diplomatinę akademiją. 1977 metais ją baigęs, M.Sienkievičius išvažiavo į Varšuvą. Devintojo dešimtesio pradžioje, būdamas SSRS ambasados Lenkijoje patarėjas, daugelio liudytojų teigimu, jis buvo šalininkas represijų prieš antikomunistinę opoziciją, kuriai vadovavo profsąjunga „Solidarnosc“. „Lr.“

Karinės atramos Rusijoje nebus ieškoma

Lietuvai nepriimtinas Rusijos pareigūnų pasiryžimas pradėti derybas dėl bendros Baltijos šalių, Rusijos ir NATO saugumo sistemos. Latvijos spaudoje pasirodžiusioje

publikacijoje Rusijos Valstybės Dūmstarpautinių reikalų komiteto pirmininkas V.Lukinas pareiškė, jog vienpusės NATO saugumo garantijos nėra naudingos, todėl

būtina negrinėti bendras garantijas, „kurios užtikrintų saugumą“ Rusijai, Baltijos valstybėms ir Siaurės Atlanto aljansui. „V.Lukino idėjos dėl kryžminių garantijų mums žinomos, bet nepriimtinos“, - Eltos korespondentui sakė aukštas

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos pareigūnas.

Jo žodžiais, Lietuva siekia integruotis į NATO bei Europos Sąjungą ir „nesvarsto galimų sąsajų su Rusija“. „Lr.“

J.Primakovas paneigė pranešimus

Rusijos užsienio reikalų ministras Jevgenijus Primakovas ryžtingai paneigė agentūros AP pranešimą, kad Rusija gali sutikti su NATO plėtimu į Rytus, jeigu naujų narių teritorijoje nebus dislokuota užsienio kariuomenė. Jis pasakė, kad šis pranešimas visiškai neatitinka tikrovės. Rusija negali sutikti su NATO plėtimu, jeigu dėl to prie jos sienų priartės bloko karinė infrastruktūra. O tai yra bendros vadovavimo struktūros, bendros ryšių, priešlėktuvinės gynybos sistemos, kosminės žvalgybos priemonės, naudojimas aerouostais ir t.t.

Tačiau ministras yra patenkintas susitikimo Berlyne rezultatais. Jame buvo siekiama pritaikyti NATO prie naujų realijų. Joje ryškėja Europos komponentas. Daugiau akcentuojamas taikos palaikymas ir nestabilumo židinių likvidavimas.

Partneriai dabar pareiškia, kad NATO nebus galima plėsti į Rytus be intensyvaus dialogo su Rusija. Berlyno sesijos komunikate rašoma, kad NATO - tai viena Europos saugumo sudedamųjų dalių. Tokiai nuomonei pritariai ir Rusija, pareiškė J.Primakovas.

„Garsas“

Tėviškai ištikimi Klaipėdos krašto išeiviai

Aušra Pilaitienė

Klaipėdoje įvyko Vokietijoje gyvenančių Klaipėdos krašto išeivių ir Lietuvos vokiečių susitikimas „Tėviškai ištikimi“. Susitikę giminaičiai ir draugai dalijosi prisiminimais, stebėjo uostamiesčio meno kolektyvų pasirodymus,

klausėsi Klaipėdos ir Silutės vokiečių bendrijos chorų atliekamų kūrinių.

Svečiai atgabeno į Klaipėdą kelis šimtus egzempliorių neseniai pasirodžiusio gausiai iliustruoto leidinio apie Klaipėdos kraštą - H.A.Kurschato „Das Buch vom Memelland“.

„L.r.“

Vingio parkas skandavo: tėvai, nemuškite savo vaikų

Vilniuje Vingio parke vyko milžiniškas labdaros koncertas „Parama“. Jo idėjos autorius, grupės „Foje“ lyderis - Andrius Mamontovas. Visas koncerto pelnas iškeliama į naują fondą „Muzikantai - vaikams“. Pinigai bus skirti agentūrai „Visos Lietuvos

vaikai“. Taip geriausi ir populiariausi Lietuvos muzikantai prisidės prie beglobių, našlaičių ir pamestinukų vaikų kultūrinio auklėjimo. Fondo steigėjai pažadėjo patys kontroliuoti fondo veiklą. Vienas renginio rėmėjų buvo dienraštis „Lietuvos rytas“.

„L.r.“

REIKALAUJA K.BOBELIO ATSIPRAŠYMO

Kaunas (G). Kauno miesto savivaldybės komitetai svarsto Seimo nario K.Bobelio paleistas insinucijas dėl Kauno miesto Garbės piliečio ambasadoriaus Stasio Lozoraičio tariamo ryšio su KGB. Socialinių reikalų komitetas, vadovaujamas pirmininkės Nijolės Ragauskienės, nutarė pasmerkti Seimo nario K.Bobelio insinucijas bei „siūlyti Kauno miesto merui Tarybos posėdyje apsvarstyti šį

klausimą ir priimti atitinkamą pareiškimą. Tuo tarpu Tarybos narių 10-ojo sąrašo frakcija šiuo klausimu priėmė pareiškimą, kuriame be kita ko yra sakomas: „Velionio ambasadoriaus Stasio Lozoraičio, kaip Kaino miesto Garbės piliečio, įžeidimą mes priimame kaip visų kauniečių, balsavusių už Vilties Prezidentą, įžeidimą ir reikalaujame viešo atsiprašymo“.

Tarptautinė Lietuvos policininkų misija

Į buvusios Jugoslavijos teritoriją išvyko grupė Lietuvos policijos pareigūnų, kurie ten dalyvaus Jungtinių Tautų koordinuojamoje tarptautinėje specialiųjų pajėgų misijoje. Jiems vadovauja policijos komisaras G.Birmontas.

Mūsų šalies policijos atstovai bus dislokuoti Rytų Slavonijoje, kuri priklauso Kroatijai, bet šiuo metu yra kontroliuojama serbų. Lietuvių policininkų grupė konflikto rajone bus iki 1997 metų sausio 15 dienos. Kartu su kitų valstybių atstovais jie stebės vietos policijos darbą ir fiksuos galimus žmogaus teisių pažeidimus. Tam darbui atrinkti Lietuvos policininkai dar pernai tris savaites buvo ruošiami Švedijoje.

Lietuvos policininkų grupei vadovauja komisaras G.Birmontas.

Eltos nuotr.

Beje, Estijos policininkai šioje misijoje jau dalyvauja nuo kovo mėnesio, o Latvijos atstovų joje nėra.

„L.r.“

Lietuvoje politinių pabėgėlių kol kas nėra

Lietuvoje politinių pabėgėlių kol kas nėra, tvirtinta įkurtoje Pabėgėlių reikalų taryboje susitikimo su Baltijos ir Šiaurės valstybių atstovais metu.

Tuo metu įvyko Pabėgėlių reikalų tarybos sekretoriato būstinės atidarymo iškilmės.

Pasak Jungtinių Tautų

vyriausiojo pabėgėlių komisaro atstovo Baltijos ir Šiaurės šalims H.Thooleno, politinio prieglobsčio ieškantiems bėgliams Lietuvoje nėra priimtos įstatyminės bazės bei nustatyta socialinių garantijų, tinkamų gyvenimo sąlygų.

Jungtinių Tautų vyriausiasis (Nukelta į 5-tą psl.)

TRUMPAI

Radijo gimtadienis. Prieš septyniadesimt metų - birželio 12 d. - pirmą kartą eteryje nuskambėjo šaukinys „Alio, alio! Kalba Kaunas!“ Jis sklido iš pirmosios Lietuvoje Kauno radijo stoties. Lietuvos radijo 70-mečio minėjime Kauno miesto savivaldybės administratoriaus pavaduotojas Raimundas Yla apgailestavo, kad šaukinys „Kalba Kaunas“ šiuo metu girdimas tik savaitgaliais.

Seimo dešiniojos opozicijos lyderis V.Landsbergis mano, kad atskirų reakcingų Rusijos politikų keliamomis teritorinėmis pretenzijomis Lietuvai norima sutrukdyti jos transatlantinei integracijai. Tai nėra vien jų išpuoliai, bet „tam tikras psichologinio karo metodas“, siekiant patikrinti, kaip reaguos Vakarų demokratinės valstybės, sakė jis.

Rusijos valdžios toleruojama provokacija jis pavadino Rusijos Dūmos pirmininko pavaduotojo S.Baburino ir buvusiojo Sovietų Sąjungos ministrų tarybos pirmininko N.Ryžkovo pareiškimus apie Rusijos teritorines pretenzijas į Lietuvai priklausančią Klaipėdos kraštą.

Įvykusioje spaudos konferencijoje Seime V.Zaborskaitė kritikavo daugumą iš 25 įstatymo pataisų, kurias inicijuoja LDDP frakcijos nariai R.Bloškys, G.Jurkūnaitė ir I.Šiaulienė. Siūlomoms esminėms įstatymo pataisoms yra prieš magistralinę švietimo reformos kryptį, griaua tautinės mokyklos koncepciją, kuri pradėta įgyvendinti dar 1992 metais, teigė ji.

Profesorė V.Zaborskaitė ypač kritikavo pataisą 17 straipsnio, kuris numato tikybės dėstymo vidurinėje mokykloje principus.

Priėmus tokią pataisą, kokią siūlo LDDP, vaikai praras galimybę gauti informacijos apie religijų požiūrį į gyvenimą, lyginti jį su pasaulietiniu požiūriu.

Dabartinė straipsnio redakcija visai nesupriešina etikos ir tikybės.

Tokius konfliktus turi išspręsti mokyklų tarybos, kurias vidurinėse mokyklose sudaro pedagogų, mokinių ir tėvų atstovai. Tarybų veikla taip pat yra švietimo reformos rezultatas, teigė profesorė.

Atsargos generolas Aleksandras Lebedis, tapęs visų Rusijos jėgos

struktūrų žinybų vadovu, pareiškė, kad užkirta kelią valstybiniam perversmui.

Pasak gen. A.Lebedžio, birželio 18 d. tarp 9 ir 10 val. ryto gynybos ministro kabineto poilsio kambaryje generolai Barynkinas, Sulikovas, Sitnovas, Charčenka, Lapšovas, ministro spaudos sekretorė Jelena Agapova, Gruzijos gynybos ministras Vardikas Nadibaidzė įkalbinėjo gynybos ministrą Pavelą Gračiovą pagal aliarmo signalą parengti kovai kariuomenę ir tuo būdu daryti spaudimą prezidentui.

Berlyne vykusiame Šiaurės Atlanto bendradarbiavimo tarybos posėdyje Rusija sušvelnino savo poziciją dėl NATO plėtimo. Maskvos atstovas šį kartą nekartojo, kad Kremlius tvirtai prieštarauja aljanso plėtimui į Rytus. Atvirkščiai, Rusijos užsienio reikalų ministras J.Primakovas pareiškė pasitenkinimą, kad NATO kreipia daug dėmesio į Maskvos nuomonę.

„Mes patenkinti, kad NATO plėtimas, aljanso vadovų nuomone, turi būti aptartas su Rusija“, - pasakė J.Primakovas po susitikimo su NATO generaliniu sekretoriumi J.Solana.

„Rusija siekia plėsti santykius su NATO“, - teigė J.Primakovas.

Ir J.Solana, ir J.Primakovas pabrėžė, kad jų susitikimas vyko labai konstruktyvioje ir nuoširdžioje atmosferoje.

„Rusija turėtų liautis „maščiusi šaltojo karo sąvokomis ir susitaikyti su NATO plėtimusi“, pareiškė JAV gynybos sekretorius William Petty.

Pasak jo, rusų nuogaštavimai yra labai dideli ir įsišaknię. „Jie mato šaltojo karo sąvokomis. Manau, kad ilgainiui Rusija pati tai pamatys“, teigė JAV gynybos sekretorius.

Pasak jo, Maskvos nuogaštavimai išsisklaidys, jai vis labiau artėjant prie Vakarų.

Ingušijoje vangiai, bet vis dėlto vyksta Rusijos valdžios ir čečėnų atstovų derybos. Nepaisant to, Čecėnijoje nesilaikoma gegužės pabaigoje pasirašytos paliaubų sutarties. Remiantis vakarų žinių agentūrų žiniomis, tik per porą dienų aštuoniuose skirtingose vietose įvyko čečėnų partizanų susirėmimai su Rusijos kariuomene.

Irake, Jungtinių Tautų įsakymu, išmontuojama chemijos gamykla, esanti EL Hakam vietovėje, netoli sostinės Bagdado. Po keletą mėnesių trukusio stebėjimo, nustatyta, kad gamykloje, oficialiai gaminusioje trąšas ir pesticidus, taip pat veikė cheminių ginklų gamybos įrenginiai.

NATO daliniai liks Bosnijoje ir kitamet

IFOR sausumos kariuomenės vadas generolas Michael Walker pareiškė, kad dalis taikos palaikymo pajėgų pasiliks Bosnijoje ir po gruodžio mėnesį numatyto išvedimo.

„Manau, kad Bosnijoje turi likti kažkas, kas patvirtintų tarptautinės bendruomenės pasiryžimą neleisti įsiliepsnoti dar vienam karui“, pareiškė jis.

Didžiosios Britanijos generolas

pareiškė, kad karinis stabilumas yra vienas pagrindinių garantų išsaugoti stabilumą Bosnijoje, kuri rengiasi tapti demokratine šalimi. Pasak M.Walker, tarptautinė bendruomenė turėtų iškelti viešumonai, kad jau kuris laikas aptariama už uždary duris, bei galų gale priimti sprendimą. Generolas atsisakė kalbėti apie pasilikiančių pajėgų dydį, sakydamas, jog tai priklausys nuo daugelio veiksnių.

„L.r.“

Ir Lietuvos atstovai - NATO stipendininkai

Lietuvos atstovams skirtos dvi NATO stipendijos, kuriomis skatinami demokratijos plėtros projektų kūrėjai.

Viena stipendija paskirta Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktoriaus pavaduotojui

Raimundui Lopatai, kuris rengs projektą, negrinėsiantį Lietuvos integracijos ir nacionalinio uždaroumo problemas.

Vilniuje įsikūrusio Europos integracijos studijų centro grupė, vadovaujama šios organizacijos direktoriaus pavaduotojo Klaudijaus Manioko, stipendiją panaudos (Nukelta į 5-tą psl.)

Sidabras - Lietuvos olimpietei D. Žiliūtei

Algis Matulevičius

Anglijos mieste Mančesteryje įvykusiame Europos dviračių sporto moterų čempionate sidabro medalį laimėjo Lietuvos olimpinė rinktinės narė dvidešimtmetė Diana Žiliūtė. Ji užėmė antrą vietą 64 km grupinėse lenktynėse.

Šios rungties scenarijų diktavo daugiausia tituluotų dviratininkių turinti Vokietijos rinktinė, kuri sudarė galimybes šios šalies čempionei Hankai Kupfernagel solidžiai atitrūkti nuo grupės. Lyderė įveikė distanciją per 1 val. 49 min. 41 sek.

Įkandin H.Kupfernagel i finišą skubėjo panevėžietė D.Žiliūtė ir 1993 m. pasaulio jaunių čempionato grupinių lenktynių plente nugalėjo 21 metų Elisabeth Chavanne-Brunel iš Prancūzijos.

Abi baigmę pasiekė 2 min. 53 sek. vėliau negu vokietė, bet Europos vicečempione tapusi D.Žiliūtė - akimirksniu anksčiau.

D.Žiliūtė dar turės dalyvauti Europos moterų čempionato asmeninėse lenktynėse, po to ji ketina išmėginti jėgas Vokietijos mieste Kotbuse įvyksiančio pasaulio taurės treke paskutiniojo etapo

Europos vicečempionė D.Žiliūtė.
R.Jurgaičio nuotr.

varžybose.

Ten ji su Lietuvos treko lydere Rita Razmaite kovotų dėl teisės atstovauti Lietuvai Atlantos olimpiadų žaidynių grupinėse lenktynėse treke. Kol kas D.Žiliūtė yra Atlantos žaidynių grupinių lenktynių plente rinktinės narė.

„L.r.“

Mokyklos vadovas nesupranta lietuviškai

Gegužės 14-17 dienomis tikrinta, kaip Valstybinės kalbos įstatymas įgyvendinamas keturiuose Klaipėdos imonėse, priklausančiose Susisiekimo ministerijai. domėtasi, kaip laikomasi 1992 m. balandžio 30 d. Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybinės kalbos mokėjimo kvalifikacinių kategorijų“ Klaipėdos jūrų krovinių kompanijoje, akcinėse bendrovėse „Lietuvos jūrų laivininkystė“ ir „Klaipėdos Smeltė“, Valstybinio jūrų uosto direkcijoje. visos imonėse sudarytos sąlygos mokytis lietuvių kalbos, organizuojami kursai ir valstybinės kalbos egzaminai. apie tikrinimo rezultatus pranešta Susisiekimo ministerijai.

Patikrintos keturios švietimo įstaigos. Klaipėdos aukštesniojoje jūreivystės mokykloje laikomasi Valstybinės kalbos įstatymo, tačiau raštuose labai daug kalbos klaidų. vokiečių pagrindinėje mokykloje visi viešieji užrašai yra tik vokiečių kalba. M.Gorkio vidurinėje mokykloje Valstybinės kalbos įstatymas ignoruojamas, direktorius visiškai nesupranta lietuviškai, nors valstybinę kalbą privalo mokėti pagal trečiąją kategoriją. Tikrintojams nepavyko sužinoti, kurie mokyklos darbuotojai yra išlaikę valstybinės kalbos egzaminą. Visi direktoriaus įsakymai, pedagogų tarybos darbo planai, direkcijos pasitarimų bei pedagogų tarybos posėdžių protokolai ir nutarimai - tik rusų kalba. „L.r.“

Žemėje daugėja gyventojų

Paskelbtas Jungtinių Tautų organizacijos „Žemės gyventojų fondo“ - „Population Fund“ - raportas apie artimiausių 20-ties metų demografinę padėtį pasaulyje. Šiame raporte teigiama, kad iki 2015 metų daugiau negu pusė žmonijos gyvens miestuose. Numatoma, kad 2015 metais žemėje gyvens 7 milijardai žmonių. 4 milijardai turėtų būti susitelkę miestuose. Toks žmonių daugėjimas miestuose skatins nusikalstamumo didėjimą ir blogins gyvenimo sąlygas.

Pirmiausia tai pasakytina apie besivystančių šalių miestus. Juose nesunku prognozuoti skurdo, bado ir ligų daugėjimą. Tačiau, kalbėdamas apie su miestų augimu susijusią riziką, apie socialinius konfliktus, ekologines problemas, socialinių paslaugų krizę, Jungtinių tautų organizacijos raportas taip pat pabrėžia teigiamus šio proceso aspektus - visų pirma žmogiškojo kūrybingumo šuolį, susijusį su žmonių susitelkimu.

LRTV

Ir Lietuvos atstovai - NATO stipendininkai

(Atkelta iš 4-to psl.)

rengdama brošiūrą apie Lietuvos euroinstitucijas demokratinėje visuomenėje.

Maždaug 30 tūkstančių litų dydžio stipendija skiriama vienam asmeniui arba grupei specialistų, kurių projektai NATO būstinėje

buvo teigiamai įvertinti ir pristatyti šiai materialinei paramai gauti. Stipendininkai įsipareigoja per dvejus metus parengti leidinį, negrinėjantį demokratijos plėtros procesus. Pateikus galutinę ataskaitą, paprastai skiriama papildomų lėšų tokiai knygai ar brošiūrai išleisti. „L.r.“

Jauni Lietuviai pasižymėjo

Šių metų gegužės 17 dieną Londone įvyko Viešų Kalbėtojų tarptautinių varžybų finalas. Šios varžybos yra skirtos tik geriausiems iš geriausių, t.y., jauniems vyrams ir moterims, jau laimėjusiems panašius konkursus savo krašte. Varžybas rengė Angliškai Kalbančiųjų Sąjunga ESU (The English Speaking Union), kurios tikslai yra plėsti anglų kalbos naudojimą visame pasaulyje ir tuo siekti geresnio tautų bendradarbiavimo.

Į šių metų galutines varžybas suvažiavo 37 jauni kalbėtojai iš 20 valstybių. Londone jie varžėsi tarpusavyje, kol liko tik devyni finalistai - jų tarpe Domas Pakėnas iš Lietuvos ir Kathleen Flanagan iš

Australijos. Kathleen yra pusiau lietuvaitė: jos motina yra Jūratė Kantvilaitė-Flanagan iš Tasmanijos.

Galutiniame rezultate pirmą vietą laimėjo Liu Xin iš Kinijos, antrą (runner up) - Rajan Kaloo iš Škotijos; o specialius pagyrimus („special commendations“) pelnė Kathleen Flanagan ir Domas Pakėnas. Kathleen kalbos tema buvo „Tamsesnė Saulė“; o Domas kalbėjo „Ar mums reikėtų pakeisti savo lytį?“

Per varžybas publika atskirai balsavo, kas jų nuomone buvo geriausias kalbėtojas. Žmonių dauguma išrinko mūsiškę Kathleen Flanagan.

Tomas Tamulevičius

„Merginą nužudė ne rusų tankai, o lietuvių gydytojai“

Taip „Jedinstvo“ lyderis V.Ivanovas Maskvoje išsityčiojo iš Sausio 13-osios aukų atminimo

Edmundas Ganusauskas

Į Lietuvos Prezidentą Algirdą Brazauską ir šalies generalinį prokurorą Vladą Nikitiną kreipėsi 1991 metų sausio 13-ąją Vilniuje, prie televizijos bokšto, mirtinai sužeistos Loretos Asanavičiūtės motina Stasė Asanavičienė.

„Pastarosiomis dienomis masinės informacijos priemonės paskelbė apie pil. Valerijaus Ivanovo pasisakymus Maskvoje dėl mano dukters Loretos Asanavičiūtės žuvimo 1991 m. sausio 13 d. aplinkybių, - rašoma S.Asanavičienės pareiškime Prezidentui ir generaliniam prokurorui. - Smeižikiški ir užgaulūs V.Ivanovo prasimanymai aitrina ne tik mano, kaip motinos, negyjančią žaizdą - jie išniekina visų žuvusiųjų už Lietuvos laisvę atminimą. Todėl reikalauju

1991 m. sausio 13-ąją žuvusi
L.Asanavičiūtė

patraukti pil.V.Ivanovą baudžiamojon atsakomybėn“. „L.r.“

Lietuva Kinijai - tramplinas į Europą

Į Lietuvą greitu laiku atkeliausi dvi Kinijos vyriausybės dovanos: Klaipėdos miestui - 2 autobusai, o Lietuvos Vyriausybei - 2 tūkst. abonentų skaitmeninė telefonų stotis.

Vilniuje, Vyriausybės rūmuose, su aukštuoju Kinijos svečiu susitiko Lietuvos Ministras Pirmininkas M.Stankevičius. Derybose daugiausia dėmesio buvo skirta ekonomikos, prekybos, technologinio bendradarbiavimo, investicijų reikalams.

Po susitikimo buvo pasirašytas svarbiausias vizito dokumentas - susitarimas dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo.

Kinijos vicepremjeras Li Lanqing sakė, kad abiejų šalių vyriausybės susitarė skatinti bendrųjų įmonių steigimą Lietuvoje. Pavyzdžiui, dovanos Klaipėdai ir

Vyriausybei - tai kartu ir pavyzdžiai, kokius autobusus bei telefonų stotis galėtų gaminti bendrosios Lietuvos ir Kinijos imonės. Derybose buvo kalbama ir apie galimybę Lietuvoje kartu gaminti kuniškus mini traktorius mažoms fermoms.

Svečias pabrėžė, kad į ekonominį bendradarbiavimą su Lietuva Kinija žvelgia ne tik dvišaliu, bet ir daugiašaliu aspektu. Kinijoje Lietuva vertinama kaip šalis, per kurią ši šalis su savo produkcija galėtų patekti į trečiąsias, pirmiausia Europos Sąjungos, rinkas. Kinijai taip pat svarbu, kad ekonominis bendradarbiavimas su Lietuva neapsiribotų trumpalaikiais projektais, būtų orientuotas ir į tolesnę ateitį.

Derybose buvo kalbėta ir apie galimybes kartu gaminti buitinius elektros prietaisus - skalbimo mašinas, šaldytuvus, mikrobangų krosneles, garso ir vaizdo techniką, taip pat apie bendradarbiavimą medienos perdirbimo, drabužių ir tekstilės srityse.

Iš Lietuvos Kinijos delegacija išvyko į Estiją, po to ji dar žada aplankyti Latviją. „L.r.“ inf.

Lietuvoje politinių pabėgėlių kol kas nėra

(Atkelta iš 4-to psl.)

pabėgėlių komisariatas, remdamasis Rusijos ir NVS šalių duomenimis, skelbia, jog Rusijoje šiuo metu yra beveik 2,5 milijono, Baltarusijoje - 460 tūkstančių nelegalių migrantų ir pabėgėlių. „L.r.“

Vadaktų parapijos septyniasdešimtpenkmetis

Rašo kun. Antanas Valantinas

Vaizdingai yra pasakęs poetas Bernardas Brazdžionis:

„Kas greičiau prabėgs, neg šaltas vėjas?“

Mūsų metai, mūsų metai!“

Kiekvieni prabėgę metai sendina ir mus, paprastus žmones, ir gyvenvietes, ir parapijas. Štai, šiemet liepos 7 dieną Vadaktų parapijai sukaks 75 metai. Mat, 1921 m. liepos 7 dieną Žemaičių vyskupijos Bažnyčios turtų valdymo tarnyba raštu nr. 19325 Vadaktų filijai suteikė parapijos teises. Kadangi liepos 7 dieną Vadaktų bažnyčioje šiemet švenčiami šv. Tomo Moro atlidai, tai labai tinka tą dieną paminėti ir parapijos septyniasdešimtpenkmetį.

Kol tapo parapija, Vadaktų religinė bendruomenė visą šimtmetį su viršum buvo tik Krekenavos filija. Pirmąją bažnyčią Vadaktuose pastatė dvarininkai Juozapas ir Bogumila Jodkevičiai 1797 metais. Po kiek laiko prie bažnyčios apsigyveno ir kunigas. Jam išlaikyti

dvarininkai J. ir B. Jodkevičiai padovanojo 29 margus žemės. Be to, filija turėjo tam tikrą cirkulų su kiek kaimų, kurio gyventojus filialistas galėjo lantyti.

Bėgo metai. Paseno ir bažnyčia. 1879 metais Vadaktus vizitavęs vyskupas Aleksandras Beresnevičius bažnyčią rado „beveik griūvančią“. Todėl tą pačią vizitavimo dieną jis su dvarininkais Zigmantu ir Agota Liutkevičiais aptarė naujos bažnyčios reikalingumą ir išrinko jai vietą. Antroji bažnyčia buvo pastatyta 1883 metais, o pakoncekruota 1890 metais vyskupo Mečislavo Paliulionio. Ji ir dabar tebestovi.

Zymesni kunigai filialistai buvo kunigas Jonas Bobliauskas, rūpinęsis naujosios bažnyčios statyba, kunigai Vitkus ir Jonas Karbauskas, kurie buvo knygnešiai ir kultūros veikėjai, kunigas Povilas Pauliukas, vėliau gavęs kanauninko titulą, ir paskutinis filialistas kun. Mykolas Paškovičius, 1921 metais liepos 7 d. tapęs Vadaktų klebonu.

Po to, kai Vadaktams

suteiktas parapijos statusas, Vadaktuose klebonavo:

kun. Mykolas Paškovičius nuo 1921 m. iki 1936 m.,

kun. Bronislovas Bumšas nuo 1936 m. iki 1938 m.,

kun. Boleslovas Beinoravičius nuo 1938 m. iki 1945 m.,

kun. Bronislovas Kazakauskas nuo 1945 m. iki 1951 m.,

kun. Antanas Liesis nuo 1951 m. iki 1957 m.,

kun. Antanas Valantinas, šio straipsnelio autorius, nuo 1957 m., klebonaujantis Vadaktuose jau 40-sius metus ir baigiantis 80-sius amžiaus metus.

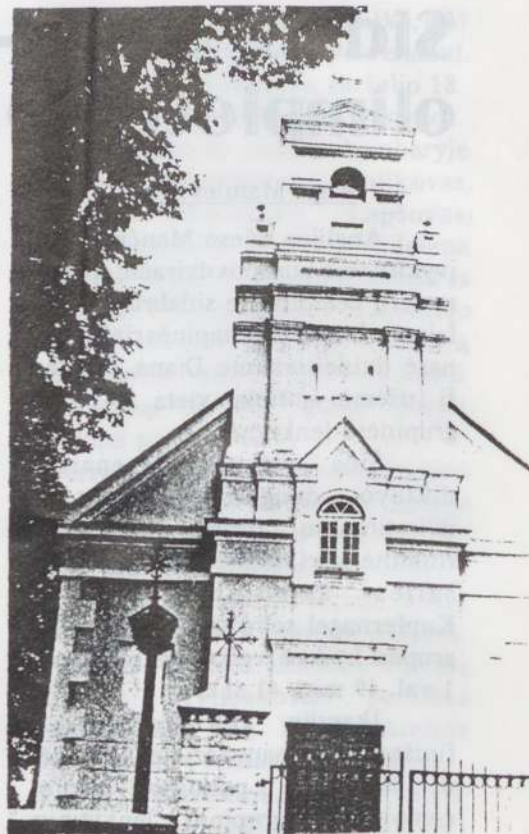
Tikėkimės, kad Vadaktų parapija gyvuos ir toliau. Ateinančiais, tai yra 1997 metais Vadaktų parapija minės net tris sukaktis:

1. 200 metų sukaktį nuo pirmosios bažnyčios pastatymo,

2. 625 metų sukaktį nuo pirmo paminėjimo Vadaktų vardo Livonijos kronikoje,

3. 40 metų sukaktį nuo mano klebonavimo Vadaktuose pradžios.

Vadaktų bažnytkaimis yra prie Vadaksties upės (dešinysis

Svč. M. Marijos Rožančinės parapijos bažnyčia

Nevėžio intakas, 18,7 km ilgumo), 27 km į pietvakarius nuo Panevėžio, 11 km į šiaurės vakarus nuo Krekenavos, prie kelio į Seduvą.

Matulaičio pėdsakai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dora (dorybė), įsakymas, tai kunigas privalo mylėti tėvynę, tik turi pats žiūrėti, kad toji meilė būtų šventa. Mylėti tėvynę tai nereiškia neapkęsti kitų tautų. Bažnyčia nėra vieta varinėti politinius siekimus.“ Toliau įrodinėja, kad kunigas privalo Dievo žodį garsinti gimtąja klausytojų, o ne savo kalba, nes bažnyčia yra visuotinė ir visų tautų globėja. Ragina branginti savo tautos kalbą, nes ji yra kaip kraujas žmogaus kūne: ištekink iš jo kraują, ir žmogus miršta, atimk iš tautos kalbą, ir tautos nėra. Todėl įsakmiai pabrėžia, kad stengtumės savo kalbą išmokyti kuo geriausiai ir kuo gražiausiai. Pats paisė grožio kalbų, kurias vartojo: lietuvių, lenkų, rusų, lotynų ir kt.

Jurgis apgailestauja apverktiną būklę liaudies, apskritai iš tradicijos prisiiršusios prie katalikybės, deja, veikiamos tu inteligentų, kurie iš priešišku Bažnyčiai universitetų išsineša nepalankų jai nusistatymą ir paskui sėja jo sėklas liaudyje. Kunigai turi su ta „naujaja dvasia“ kovoti ne tuščiais žodžiais, ne neapykanta, ne apniekinančiu rankos mostelėjimu, ne asmens užgauliojimu, bet pozityvia jų idėjų kritika: kas joje yra gero, kelti, kas iškreipta, atitiesti, o kas pikto - išrauti, išdildyti. Nenaikinti savo tautos idealų, o juos pakrikštyti, pašventinti, auginti taip, kad iš to būtų Dievui garbė ir žmonėms nauda.

Įtikinėdamas kunigus laikytis Katalikų Bažnyčios vienybės prieš valdžos pastangas patraukti gyventojus į pravoslaviją ir surusinti, Matulaitis priešinasi ir polonizacijai, į kurią buvo linkusi dalis dvasininkijos. Jis rašo: „Bent kartą liaukimės su tais lenkiškais sapnais bei svajonėmis. Geriau būkime tu, kuo mus Dievas sutvėrė. Lietuvišką duonele valgome, tai nesigėdinkime ir lietuviškai kalbėti.“

Cia labai trumpai atpasakota jaunystės metų studija ne tik rodo, koks buvo jaunojo Jurgio nusistatymas, kuriam jis liko ištikimas darbais ir žodžiais per visą

gyvenimą, bet iš dalies atsako į klausimą apie palaimintojo Jurgio pėdsakus Lietuvos Bažnyčioje, lietuviškojoje katalikybėje. Šviesaus ir gerbiamo kunigo profesoriaus, paskui vyskupo ir arkivyskupo išmintinga ir kiauurai katalikiška laikysena darė ir tebedaro įtaką daugumai Lietuvos klero ir katalikiškosios visuomenės. Žadina mūsų ištikimybę šventajai Bažnyčiai ir savo tautai, o kartu įspėja vengti perdėto nacionalizmo. Kaip kitados, taip ir dabar tauta, ypač nelaisvės ir priespaudos metais, Katalikų Bažnyčioje mato ištvermingą savo egzistencijos ir savo aukščiausiųjų vertybių gynėją.

Tėvas Jurgis buvo ne tik teologas, asketas ir patriotas. Jis buvo žymus katalikų veikimo socialinėje dirvoje teoretikas ir praktikas. Tarp ko kita vyskupo Jurgio dėka Lietuvos Katalikų Bažnyčia atliko savo uždavinį skleisti katalikiškąją socialinę doktriną ir prisidėjo prie jos įgyvendinimo. Iki pat sovietinės okupacijos, o paskui išeivijoje katalikų visuomenės sąjūdžiuose ryškų vaidmenį vaidino kunigai ir pasauliečiai, kuriuos pažadino į visuomenės darbą tėvas Jurgis savo paskaitomis St. Petersburgė ir Kaune, o paskui jų mokiniai. Taip pat gerai suorganizuota pirmosios Nepriklausomybės metu Katalikų Akcija Lietuvoje daug ko mokėsi iš jo. Ir daug laiko po jo mirties praėjus, žymūs katalikų organizacijų veikėjai, kaip profesoriai Stasys Salkasukis ir Pranas Dovydaitis (sovietai kalėjimo kankinys), iškilus keblioms problemoms, vienas kitą klausdavo: „O kaip dabar pasielgtų Matulevičius?“

Palaimintojo Jurgio gyvenimas yra ryškus pavyzdys, kaip šventas žmogus gali savyje ir savo veikloje suvienyti didelę krikščionišką Dievo ir artimo meilę, pasiaukojamą darbą įvairių tautybių žmonių orumo ir išganymo vardan su gražiu tarnavimu tėvynei ir savo tautai. Dievo malonė įkvėpė mūsų palaimintąjį taip gyventi ir darbuotis, o jo tarnystę padarė vaisingą ilgiems laikams.

Kun. Vaclovas Aliulis, MIC.

Kantvilų vedybų sukaktis

Aleksandras ir Nina Kantvilai

*„O tos klajonės, ugninės, žvainos-
Juk tai per amžius bus mums
perpus!“*

*„Drauge gi bursme - džiugesį
liesme,*

Drauge viliosme saulę int mus!

(Balys Sruoga)

Aleksandras ir Nina Kantvilai birželio 16 dieną atšventė gražią sukaktį: penkiasdešimties metų vedybinio gyvenimo jubiliejų.

Alis ir Nina yra plačiausiai žinoma ir visų mylima lietuvių pora Tasmanijoje. Nuo jų apsigyvenimo Hobart'e prieš 45 metus, Kantvilai aktyviai dalyvavo įvairiausiose lietuvių veiklos srityse. Aleksandras savo laiku buvo ALB Hobart'o apylinkės valdybos pirmininkas, ilgalaikis Bendruomenės revizorius, mokytojas sekamdienio lituanistinėje mokykloje, krepšinio treneris, menininkas - karikatūristas, šachmatininkas, Pabaltiečių Pagalbos Draugijos (HELLP) pirmininkas bei komiteto narys, mūsų laikraščių korespondentas, Krašto Valdybos suvažiavimų prezidiumo pirmininkas ir taip toliau - pilnas sąrašas būtų žymiai ilgesnis. Nina jau kurį laiką yra Bendruomenės garbės teismo pirmininkė ir narė. Ji taip pat vertėjauja, padeda į bėdą patekusiems tautiečiams ir pastabiai rašo laiškus į australų laikraščius

visokiais klausimais, liečiančiais lietuvius. Mažiau mums žinomi yra Ninos teatriniai gabumai. Bet Pirmajame Matraštyje yra aiškiai parašyta, kad Nina (drauge su a.a. Jakštu) 1954 m. buvo pastačiusi vaidinimą „Meškiukas Rudnosiukas“. O jos poetiniai polinkiai buvo atskleisti tik dabar, po 50 su viršum metų.

Metai prabėgo greitai... ir štai, šie mūsų Bendruomenės šulai jau šventė pusę šimtmečio bendro gyvenimo. Jų pagerbimas prasidėjo šventomis Mišiomis Hobart'o šv. Marijos katedroje. Pritariant vargonais, per Mišias giedojo antrosios kartos solistai: Kantvilų dukterė Jūratė ir Vincas Taškūnas.

Po pamaldų Kantvilų šeimos nariai (trys kartos) ir artimiausi bičiuliai patraukė į Kantvilų namus. Čia reikia ypatingai paminėti šį baltą namuką Wellington'o kalno papėdėje, nes jis tapo tarsi Mecca lietuviams iš visų kraštų. Kantvilų namuose viešėjo lietuviai kunigai ir vyskupai, profesorius Landsbergis, tautiečiai iš Amerikos, Anglijos bei iš visų Australijos valstijų, ir t.t. - ilga litanija keliauninkų. Ir kas jie bebūtų, visi buvo priimti ir globjami su tokiau pačiu Ninos ir Alio nuoširdumu ir draugiškumu.

Sįkart į baltąjį namuką susispietė 27 svečiai ir smagioje nuotaikoje atšventė jubiliejų. (Nukelta į 6-tą psl.)

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Kauno Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius dėkoja mūsų kunigui už Melbourno parapijiečių sveikinimą, jo paskyrimo Kauno Arkivyskupu. Rašo: „Paremkite malda, kad Viešpačiui laiminant, atlikčiau tai kas man patikėta Dievo ir žmonių tarnyboje.“

Palaimintojo Jurgio Matulaičio šventė Popiežiaus Jono Pauliaus II yra paskirta liepos 12 d. Meldžiamės, kad mūsų tautos Palaimintasis neužilgo būtų paskelbtas Sventuoju!

Lietuvoje liepos 15 d. mini 1410 m. įvykusį Žalgirio mūšį, kuriame buvo nugalėti nuolat Lietuvą puldinėję kryžiuočiai.

Darius ir Girėnas gerai pasiruošę atlikti didvyrišką žygį vienmotoriniu lėktuvu „Lituanica“ perskristi per Atlantą. 1933 m. liepos 15 d. iš New Yorko pakilo skridimui į Kauną. Atlantą nugalėjo, audrai ištikus Vokietijoje prie Soldino miško liepos 17 d. naktį įvyko katastrofa ir žuvo. Ne tik Tėvynėje, bet ir visame pasaulyje lietuviai mini savo didvyrius!

Juozas Keblys - mūsų Parapijos Tarybos vicepirmininkas,

ALK Federacijos parengimų vadovas, birželio 30 d. savo namuose ir šeimos bei artimųjų draugų tarpe atšventė savo amžiaus 70 metų sukaktį. Ilgiausių metų jam valio, gausios Dievo palaimos!

Mūsų Parapijos Choras savo metinę šventę birželio 29 d. šeštadienio vakare Lietuvių Namų svetainėje. Chorą sveikino Lietuvos Garbės konsulas Kęstutis Lynikas, Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos Ramovės ir Lietuvių Klubo pirmininkas Vladas Bosikis, Katalikų Moterų Draugijos pirmininkė Halina Statkuvienė, „Dainos Sambūrio“ vadovė-dirigentė Birutė Prašmutaitė, daugelį metų chorui vadovavęs Petras Morkūnas, neatsiliko nei mūsų kunigas Pr. Dauknyš. Choro vardu Paulius Mičiulis. Visą programą pravedė Edvardas Šidlauskas - Parapijos choro pirmininkas. Į Parapijos choro Garbės narius pakelti: Petras Morkūnas ir Vincas Lazauskas, kurie gieda nuo pat pirmųjų choro dienų!

Tai mūsų choro pasididžiavimas - jaunoji vadovė ir dirigentė Zita Prašmutaitė! Ilgiausių metų jai valio!

Pranešimas

Pranešame Melbourno Lietuvių Klubo nariams, kad metinis narių susirinkimas įvyksta rugsėjo mėn. 21 d., šeštadienį, 2 val. p.p. Lietuvių Namuose.

Šiais metais kadenciją baigia šie Klubu Valdybos nariai: V.Bosikis, Z.Augaitis, V.Kairys ir E.Juzakėnaitė-Kairienė, todėl prašome siūlyti kandidatus sekančiai 1996-98 m. valdybai.

Kadangi šiais metais Melbournas įvyksta Meno Dienos, todėl labai svarbu išrinkti stiprią ir darbingą Klubu valdybą. Kandidatų siūlymo formas galima gauti pas baro vedėją, arba pas Valdybos narius. Užpildytas formas grąžinti iki liepos mėn. 31 d. Taip pat pranešame, kad

dar yra nemažas skaičius narių nesusimokėjusių nario mokesčių, todėl prašome šią pareigą nedelsiant atlikti. Asmenims, nesusimokėjusiems nario mokesčių už 2 metus, balsavimo kortelės nebus siunčiamos.

Melbourno Lietuvių Klubu Valdyba

Kantvilų vedybų sukaktis

(Atkelta iš 6-to psl.)

Dalyvavo Kantvilų gražiai užauginti vaikai: Jūratė (gydytoja), Dalia (mokytoja) ir Gintaras (mokslininkas, tarptautinis kerpių žinovas). Visi trys laisvai kalba lietuviškai. Dalyvavo ir šeši anūkai.

Gintaras supažindino svečius su savo tėvų jaunyste: kaip jie susipažino, kaip jų meilė pražydo ir kaip pagaliau vedė DP stovykloje, pasipuošę skolintais rūbais. Gintaro su jūmoru patiekti duomenys įrodė, kad nei Vilniaus bombardavimai, nei kiti aplink Niną sparną rėžę kavalieriai, nei nacių koncentracijos stovyklos nepajėgė užgesinti tos nuostabios ugnies, kuri liepsnojo (ir tebeliepsnoja) Alio ir Ninos širdyse.

Šia proga Kantvilų namuose buvo iškabinta labai įdomi informacinė lenta apie Kantvilų gyvenimo kelią. Fotografijomis, piešiniais ir trumpais komentarais buvo atžymėti svarbiausi jų įvykiai.

Sustokime prie 1943 metų, kada Aleksandras Kantvilas buvo gatvėje pagriebtas ir išvežtas su kitais 45 lietuviais įkaitais į Stutthof'o koncentracijos stovyklą.

Tai buvo vokiečių kerštas už tai, kad jiems nevyko mobilizuoti lietuvių ir kad negalėjo sudaryti lietuvių SS-dalinio. Devyni įkaitai mirė per pirmas penkias savaites, dar du mirė vėliau. Apie savo kančias Stutthof'e Aleksandras kalba retai ir mažai. Jis labiau pergyvena, kad Vakarų pasaulyje taip mažai kalbama - ir todėl mažai žinoma - apie lietuvių pasipriešinimą prieš nacių Vokietiją (1941-44) ir apie Stutthof'o įkaitus...

Kaip visada, Nina svečiams paruošė ne vaises, bet puotą. Patiekalų buvo gausybė ir vienas skanesnis už kitą. Besigardžiuojant susirinkusius daina ir gitara linksmino Vincas Taškūnas.

Valio ir Ilgiausių Metų, Nina ir Alii!

Nedaug pavasarių nuskynėme Nedaug ir nemažai.

Ir žaižaruojančių gaisrų plazdėjime Anos buities preliudijas giedojo angelai.

(Bernardas Brazdžionis)

Tomas Tamulevičius

Posėdžiavo ALK Federacijos Valdyba

Einamuosius reikalus aptarti buvo susirinkusi mūsų Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdyba posėdžiui Parapijos Namuose Kensingtone birželio 24 d. Federacijos pirmininkas Edvardas Šidlauskas pateikė darbotvarkę ir posėdį pradėjome Viešpaties malda. Šiuo metu vienas iš svarbiausių darbų, tai Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos suvažiavimas Melbourne laike Lietuvių Dienų. Ruošiami pakvietimai, išsiuntinėjami Federacijos įgaliotiniams, kad kiekviena katalikiška organizacija paskirtų po tris atstovus į Suvažiavimą. Kunigams pakvietimai jau išsiuntinėti. Lietuvių Dienų Rengimo Komitetas yra nutaręs, kad gruodžio 29 d. sekmadienis bus laisvas nuo kitų parengimų. Tai tą

sekmadienį po pamaldų ir po pietų mūsų suvažiavimas vyks Lietuvių Namuose Bendruomenės menėje. Tas sekmadienis yra Sv. Seimos šventė - tai idealas visoms šeimoms ir jų nariams. Turėsime svečią kunigą iš Čikagos kun. Antaną Saulaitį SJ, kuris mums prakalbės ne tik per Lietuvių Dienų atidarymo pamaldas, bet ir per Kalėdų šventę ir per Seimos šventę - gruodžio 29-tą. Jau ruošiamos balsavimo kortelės, pranešimų koordinavimas.

„Kardas“

Istorinis tautinės minties žurnalas išeina kas trys mėnesiai, spausdinamas Vilniuje, vyriausias redaktorius Antanas Martinionis.

Žurnalo „Kardas“ redakcijos adresas: Box 1847, 2043 Vilnius, 43, Lietuva - Lithuania.

Australijoje užsisakyti galima per V.Bosikis, 43 McCrae Road, Rosanna, VIC 3084.

Į Tremtinių Grįžimo Fondo sąskaitą

Nr.888 Talkoje iki birželio 23 dienos yra gautos sekančios aukos: Melbourne Religiniame koncerte surinktos aukos \$509, ALB Krašto

Valdyba \$500, J.Naujalienė \$200, J.ir.J.Songaila \$100, A.Ližaitis \$50 ir B.Beržanskas \$20.

Viso iki 1996.6.23 \$76918.

1996 m. birželio mėn. „Tėviškės Aidams“ aukotojų sąrašas

\$100 aukojo Melb. Lietuvių klubas; \$40 A. Varkalienė, \$35 Mrs. O. Radzevičius, \$25 J. Jakomas; po \$15 aukojo J. Balčiūnas (aukojo gruodžio mėn. - nebuvo paskelbta),

Mrs. S. Grybas, J. Stepšys; po \$5 aukojo V. Čerakavičius, A. Gudas, Mrs A. Narušis, Mrs. O. Vitkauskas. Nuoširdus ačiū visiems aukotojams.

„TA“ administracija

Pranešimas

Sekantis Melbourno Lietuvių Pensininkų Sąjungos narių

susirinkimas įvyks liepos mėn. 9 d. Neuzsirašiusieji norintys dalyvauti prašomi paskambinti p. Kružienei. A.S.

Juožą Keblių

Ilgametį ALKF-jos valdybos narį, atšventusį 70 metų amžiaus sukaktį, sveikiname linkėdami dar daug darbinių metų ir Dievo palaimos. ALKF-jos valdyba

Nina - Aliui

1943 metų kovo 16-17 naktį Vilniaus saugumiečiai suėmė medicinos studentą Aleksandrą (Ali) Kantvilą ir drauge su kitais lietuviais įkaitais išvežė į Stutthof'o koncentracijos stovyklą. Tą pačią naktį Vilniaus universiteto filologijos studentė Nina Truchanaitė jam sukūrė šias eiles (Jie vedė po karo audrų, 1946 metais).

Jie tave gatvėj sutiko ir vedėsi, Laisvę atėmę toli nuo namų, Ką Tu jautei: pyktį, neviltį, liudėsi? Ir Tavo sieloj ar buvo ramu?

Jie Tave suėmė, kažkur uždarė, Ne Tave vieną, oi daug kitų,

Be gailėsčio jokio į pražūtį varė (Ir ar begriš kada kas dar iš jų?)

Naktį aš tą nežinojau dar nieko, Bet ant širdies buvo taip neramu... Nujautė ji... ir nerasdama vietos, Užmigti neleido, sumerkti akių...

Aš sapnavau naktį juodą ir kapines, Vėjas dejavo tarp kryžių klaikiai, Kuo gi grūmojo man nuplėštas kaspinas, Ko aš verkiau, jei mane bučiavai?...

Jie Tave vežėsi laisvę pagrobę, Laisvę kurią Tu taip branginai, Kas tuo laiku Tave, Mylimas, guodė, Kai toli dingo gimtieji laukai?...

Liečia: Prieškarinės Lietuvos Kariuomenės Karo Mokyklos 18-ją laidą baigusią karininkų suvažiavimą, Kaune

Remiantis š.m. gegužės mėn. 22d. gautu iš Lietuvos, LKVS „Ramovė“ Centro Valdyboje, Lietuvos Atsargos Karininkų Sąjungos Kauno skyriaus pirmininko dim.mjr. P. Narinkevičiaus raštu, visiems ramovėnų skyriams Išeivijoje - JAV, Europoje ir Australijoje pranešama, kad šiais 1996-aisiais metais, rugsėjo mėn. (tikslī data bus pranešta vėliau) Lietuvoje - Kaune, rengiamas prieškarinės Lietuvos kariuomenės Karo Mokyklos 18-ją laidą baigusią karininkų suvažiavimas - 60 metų sukakties paminėjimas.

Kiek žinoma iš 130 baigusią kalbamą laidą karininkų, Lietuvoje gyvų yra likusių tik 12. Kiti yra mirę, karo metu ar ištremime Sibiro taigose žuvę ar gyvena už Lietuvos ribų. Gyvenantieji Išeivijoje ir esantieji ramovėnų gretose yra kviečiami ir LKVS „Ramovė“ Centro Valdybos raginami, jei tik sąlygos ir palinkybės leidžia, šiame sukaktuviniame suvažiavime Kaune dalyvauti.

Kad suvažiavimo metu būtų

galima visus atitinkamai prisiminti ir pagerbti, prašoma raštu pranešti apie save ir kitus žinomus 18-ją laidą baigusius karininkus, nurodant pavardes ir adresus, o mirusių jei žinoma, mirties datą, vietą ir aplinkybes, kuriose miręs yra iškeliavęs į Amžinybę.

Galintieji į Lietuvą atvykti ir akyvaizdiniai suvažiavime dalyvauti, o taip pat ir negalintieji dalyvauti, Karo Mokyklos 18-ją laidą baigusieji karininkai prašomi raštiškai atsiliiepti LAKS Kauno Skyriaus Valdybos pirmininko adresu: Dim.mjr. P. Narinkevičius, Žemaičių g-vė Nr. 55, Kaunas 3000. Lietuva - Lithuania.

Artėjant šio taip prasmingo paminėjimo progai, LKVS „Ramovė“ Centro Valdyba Išeivijoje, jau dabar iš anksto, sveikina visus Karo Mokyklos 18-ją laidą baigusius karininkus, gyvenančius Lietuvoje ir Išeivijoje, linkėdama suvažiavimo dalyviams linksmos, džiaugsmingos ir nuotaikingos dvasios 60 metų sukaktį Tėvynės Lietuvos padangėje švenčiant.

E.Vengianskas

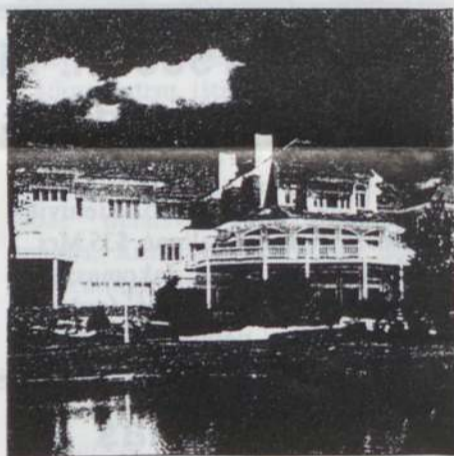
LKVS „Ramovė“ C.V. pirmininkas

Buvęs Mažeikių verslininkas

Romas Marcinkevičius JAV pardavė savo namą, kurio vertė 2,7 milijono JAV dolerių, pasaulio profesionalų bokso sunkaus svorio čempionui Mike Tyson.

R.Marcinkevičius dabar gyvena nelengvai, koks darbas pasitaiko, tokį ir dirba.

Į JAV išvykęs praėjusių metų liepos mėnesį, Romas Marcinkevičius šioje šalyje gyvena su žmona Lina, penkerių metų dukra ir dvejų metų sūnumi (jis gimė JAV).

Parduotas R.Marcinkevičiaus namas JAV.

Dabar R.Marcinkevičius studijuoja anglų kalbą, nes rudenį ketina mokytis universitete.

J.Solana vėl atmetė Rusijos pretenzijas

Siaurės Atlanto sąjunga (NATO) didesnę įtaką nori suteikti Vakarų Europai, o Rytų Europai pasiūlyti glaudesnę karinį bendradarbiavimą. Šiuos pagrindinius struktūrinės reformos aspektus interviu Vokietijos savaitraščiui „Welt am Sonntag“ prieš NATO konferenciją Berlyne pasakė NATO generainis sekretorius Javieras Solana.

„Mes privalome padidinti NATO galimybes vykdyti tokias misijas kaip Bosnijoje. Turėtume pradėti taip plėtoti struktūras, kad nauji nariai galtų įtraukti į NATO gretas.

Be jokios abejonės, svarbiausia tema Berlyne - kaip sąjungos viduje sukurti europietišką komponentę“, - sakė J.Solana. Jo nuomone, kartu turi būti išsaugotas ir NATO pagrindas - transatlantinis ryšys.

Kalbėdamas apie naujų narių priėmimą į NATO, J.Solana dar kartą atmetė Rusijos pretenzijas į veto teisę. Pasak generalinio sekretoriaus, nepriimtina, kad vienai šaliai suteikiama teisė vetuoti demokratinę valstybę norą tapti NATO narėmis.

„Lr“

A. Brazauskas gavo L. Kučmos laišką

Ukrainos prezidentas Leonidas Kučma dėkingas Baltijos valstybių Prezidentams už jų pareikštą supratimą, kokia yra svarbi Ukraina stabilumui ir saugumui Europoje. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas gavo L.Kučmos laišką. Tokius pačius laiškus gavo ir Latvijos bei Estijos vadovai. Šiame laiške Ukrainos vadovas L.Kučma pareiškė remti Lietuvos, Latvijos ir Estijos integracijos procesus. „Pasirinktas kursas visiškai atitinka

kiekvienos valstybės ir viso regiono interesus“, sakoma laiške. Ypač didelį Ukrainos vadovo susidomėjimą sukėlė ta Vilniaus susitikimo komunikato dalis, kurioje kalbama apie vieningą Baltijos valstybių prezidentų poziciją, palaikančią demokratines ir ekonomines reformas Ukrainoje. „Aš labai dėkingas už tokį Baltijos valstybių solidarumą su Ukraina,“ - pabrėžiama laiške. „Dar kartą įsitikinau, kad draugiškų santykių plėtojimas tarp mūsų valstybių turi geras perspektyvas,“ - rašo L.Kučma. „Garsas“

Švedai pertvarkys Kauno miesto vandentiekį

Miesto savivaldybėje bendrovė „Kauno vandenys“ ir Stokholmo vandens bendrovė pasirašė vandens ir aplinkos apsaugos bendradarbiavimo sutartį.

Per 4 metus švedai įsipareigojo

skirti 8 mln. litų nutekamojo vandens įrenginių statybos Marvelėje darbams ir investiciniam projektui, pagal kurį „Kauno vandenys“ numatyta pertvarkyti į autonomišką, efektyvią, savarankišką, rentabilią ir modernią įmonę. „Lr.“

Pasitarimas taikos procesui įgyvendinti

Florencijoje dvi dienas vyko viršūnių pasitarimas, skirtas Balkanų taikos procesui, įgyvendinti pagal pernai Dayton, Jungtinėse Valstijose, pasirašytus susitarimus. Dalyvavo 45 šalių atstovai, tarp jų ir penkios delegacijos iš Balkanų kraštų. Baigiamoji susitikimo diena buvo skirta Bosnijos Hercegovinos parlamento rinkimams, kurie turėtų įvykti rugsėjo 14 dieną, kare dalyvavusių grupuočių nuginklavimui, ekonomikos atstatymui ir Balkanų valstybių etninių mažumų teisėms. Florencijoje vykusio viršūnių

pasitarimo pirmąją dieną - daugiausiai kalbėta apie karo nusikaltėlius. Hagos tarptautinio tribunolo karo nusikaltimams buvusioje Jugoslavijoje tirti pirmininkas Antonio Cassese, kalbėdamas apie savo vadovaujamo tribunolo veiklą, pasakė: Balkanuose yra 60 tūkstančių tarptautinio kontingento kareivių, ir vistiek, nieks nesiryžta suimti tų 49 asmenų, kuriems yra paskelbti tarptautiniai arešto mandatai. Lig šiol, -kalbėjo teisimo pirmininkas, - daugiausiai noro bendradarbiauti su Hagos tribunolu parodė Sarajevo vyriausybė, mažiausiai - Chorvatija. LRTV

Už kariuomenės išvedimą iš Čečėnijos

Naujasis Rusijos patarėjas nacionalinio saugumo klausimais, atsargos generolas Aleksandras Lebedis pareiškė, jog iš Čečėnijos reikia išvesti Rusijos ginkluotąsias pajėgas. „Vienas iš mano pasiūlymų būtų pirmiausia suteikti Čečėnijai nepriklausomybę nuo Rusijos biudžeto, išvesti iš regiono ginkluotąsias pajėgas bei surengti referendumą, kuris parodytų, ko čečėnai nori,“ - interviu JAV televizijos stočiai CNN sakė A.Lebedis. Turi įvykti Nacionalinio saugumo tarybos posėdis, kurio metu prezidentas Borisas Jelcinas pristatys jos naująjį sekretorių generolą A.Lebedį. Tuo tarpu Čečėnijos pasipriešinimo judėjimo

vadovybė mano, kad generolas gali smarkiai prisidėti prie konflikto sureguliuavimo. Jis turi daugiau galimybių baigti konfliktą, nes nėra išvėlęs į Čečėnijos karą, interviu naujienų agentūrai Interfax sakė separatistų atstovas Movlasis Udugovas. Po paskyrimo patarėju saugumo klausimais A.Lebedis yra paskelbęs, jog artimiausiu laiku ketina vykti į Čečėniją, kad čia pats susidarytų vaizdą apie padėtį konflikto regione. Kaip teigia Rusijos tautybių ministras Viačeslavas Michailovas, A.Lebedis bus priimtas ir į vyriausybę Čečėnijos konflikto sureguliuavimo komisiją. „Garsas“

JAV Kongresas nori greitai plėsti NATO

Jungtinių Valstijų prezidento Bill Clinton administracijai prabilus apie NATO plėtimo proceso sulėtinimą, JAV respublikonai šalies Kongrese pareikalavo, kad Siaurės Atlanto Sąjunga plėstųsi į Vidurio ir Rytų Europą.

Siekdami paspartinti naujų narių

priėmimo į NATO procesą, JAV respublikonai tam ketina skirti 60 milijonų JAV dolerių. Naują įstatymo projektą pristatė Senato daugumos lyderis Bob Dole ir Atstovų rūmų pirmininkas Newt Gingrich. „Naujasis įstatymas tikriausiai supykdyt Rusiją“, - pasakė B.Dole ir pabrėžė, kad NATO yra gynybinė organizacija. „Lr.“

TOBIN BROTHERS
a better way

Since 1934 Tobin Brothers has provided specialist funeral service to the Melbourne Catholic Community. Today this tradition of service continues at any of our 17 Melbourne Branches.

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road 9328 3999

Member AFDA

